Redakcya i Administracya: Lwów, ul. Sykstuska l. 19-21. Adres dla tel.: Sesa—Lwów.

# GAZETA PORANNA

Telefon Redakcyi nr. 155 Telefon Administracyi nr. 1201.

wychodzi dwa razy dziennie: o godzinie 6-tej rano i o godzinie 2 po południu („Gazeta Wieczorna“).

Ceny prenumeraty: Abonament miesięczny we Lwowie za oba wydania gazety 2 korony.

Za codzienną dwukrotną dostawę do domu dopłaca się 60 halerzy.

Z przesyłką pocztową w kraju i monarchii:

| | | | |
|---|---|---|---|
| miesięcznie . | 2 K 50 h. | z dwukrotną . | 3 K — h. |
| kwartalnie . | 7 „ 50 „ | wysyłką . . | 9 „ — „ |
| rocznie . . | 30 „ — „ | pocztową . . | 36 „ — „ |

W Niemczech miesięcznie . . . . . 4 K — h.
W innych państwach Zw. p. miesięcznie 5 „ — „

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy petitowy lub jego miejsce 24 hal. Nadesłane za wiersz petitowy lub jego miejsce 80 hal. Po kronice wiersz 2 kor. Nekrologia za wiersz petitowy 60 hal. — Drobne ogłoszenie po 6 hal. za wyraz, wyrazy tłustemi czcionkami liczą się podwójnie. — Numer pojedynczy we Lwowie 4 hal., na prowincyi 6 hal.

Nr. 340. Lwów, niedziela 22. października 1911. Rok 1.

# Izba posłów. — Wojna włosko-turecka.

## Sprawy wewnetrzne.

### Z chwili.

(*Telefonem od naszego korespondenta*).

Wiedeń, 22. października.

W chwili obecnej, gdy ważą się zdarzenia, które — być może — poważną odegrają rolę w historyi parlamentaryzmu austryackiego, na uwagę zasługują poglądy Niemców, Polaków, Czechów oraz chrześcijańsko-społecznych na plan br. Gautscha, plan, zdążający ku temu, by gabinetu nie parlamentaryzować, lecz by go znacyonalizować. Zauważyć więc przedewszystkiem należy, że wielkie wrażenie wywołał w kołach niemieckich fakt, iż Polacy oświadczają się przeciw znacyonalizowaniu gabinetu drogą mianowania ministrów-urzędników. Wspomniane stanowisko Koła polskiego dla niemieckiego Związku narodowego ma znaczenie pierwszorzędne; członkom bowiem Związku mocno zależy na tem, by parlamentarni zastępcy Niemców pozostawali w pewnym kontakcie z Kołem polskiem bez względu na ewentualny sojusz między temi dwoma organizacyami. Zapatrywanie to, wypowiadane przez posłów z niemieck. Związku narodowego, znalazło wyraz swój także w „N. Fr. Presse“.

Te same względy, które Polacy uważają za miarodajne przy ocenianiu kwestyi powyższej, mieć muszą w tej sprawie na oku także Niemcy. Zdanie Koła polskiego, odnośnie do wątpliwej trwałości i małej siły wpływu gabinetu urzędniczego, musiało wprost znaleźć zgodne echo w kołach posłów, grupujących się w narodowym Związku niemieckim; podobnie też ma się rzecz i z poruszoną przez Koło kwestyą objektywności administracyi w razie zamianowania takiego gabinetu. Istnieje wprost tysiące powodów, które skłaniają niemiecki Związek narodowy do zajęcia stanowiska, zgodnego z stanowiskiem Koła polskiego.

Bądź co bądź w żadnym wypadku nie pozwoli Koło polskie zastępywać się w gabinecie przez ministrów-urzędników. Pewnem też jest, że jakakolwiek rekonstrukcya gabinetu nie pociągnie za sobą ustąpienia ministra Zaleskiego, niepewnem jest na razie tylko, czy minister Zaleski pozostanie przy ministerstwie Galicyi, czy też obejmie stanowisko ministra któregoś z resortów. Czesi natomiast obstają dalej przy znanem już żądaniu zamianowania narodowych ministrów-urzędników.

Wczoraj w kuluarach rozpuszczono pogłoskę, iż w sprawie ugody czesko-niemieckiej nastąpiło pewne polepszenie; pogłoska ta jednakże nie jest prawdziwą, gdyż sprawa wspomniana nie posunęła się ani krok naprzód ku pomyślnemu rozwiązaniu. Gdy bowiem Czesi zaczęli ustępować i złagodzili swe postulaty, wystąpili energicznie Niemcy, żądając spełnienia swych życzeń. Wobec tego więc kwestya ugody czesko-niemieckiej nie znajduje się na najlepszej drodze. Dodać należy, że przy ewentualnej rekonstrukcyi gabinetu otrzymaliby Czesi 2 teki; ambicya ich idą w kierunku resortu kolejowego i handlowego. — Wypada zaznaczyć, że narodowi ministrowie-urzędnicy to właśnie środek do obejścia ugody i dania Czechom mimo wszystkiego 2 tek.

Chrześcijańsko-społeczni oświadczają na razie, że oni nie przystąpią do większości parlamentarnej, ani też nie pragną rekonstrukcyi w gabinecie złożonym z ministrów-urzędników. Sądzą jednak w kołach politycznych, że przy ewentualnej parlamentaryzacyi gabinetu, udałoby się skłonić chrześcijańsko-społecznych do przystąpienia do większości i do przyjęcia jednej z tek; w takim razie, najpoważniejszym kandydatem stronnictwa chrześć.-społ. byłby, jak już donieśliśmy, były minister Ebenhoch.

Niemiecki związek narodowy już w tym tygodniu ma postanowić, czy pójdzie za zdaniem Koła polskiego i sprzeciwi się utworzeniu gabinetu.

## Izba Panów.

**Wiedeń.** (TBK.) W Izbie Panów zagaił prez. Windisch-Graetz obrady o godz. $^{3}/_{2}$ po poł. przemową, w której na wstępie złożył hołd wstępującemu w związki małżeńskie arcyksięciu Karolowi Franc. Józefowi i ks. Zycie imieniem Izby Panów, następnie odczytał telegram, wysłany do prezesa gabinetu z okazyi zamachu w parlamencie i odpowiedź br. Gautscha. Biskup Nagl złożył ślubowanie, jako nowy członek Izby. Potem poświęcił prezydent wspomnienie zmarłym członkom Izby: kardynałom Gruschy i Puzynie, Filipowi Zaleskiemu i i.

Z ś. p. Zaleskim — mówił — zeszła do grobu osobistość, która od młodu poświęciła się służbie państwowej, najpierw w Wiedniu, następnie w swej ojczyźnie, w królestwie Galicyi. Filip Zaleski pozostawał w służbie politycznej i doszedł w świetnej karyerze do wysokiego i odpowiedzialnego stanowiska. W Izbie poselskiej stał na czele zjednoczenia swych rodaków.

Powołany do Izby Panów brał żywy udział w pracach jej komisyi i delegacyi, okazuje silne zainteresowanie do naszych prac, póki cierpienia starości mu na to pozwalały. Zachowamy kochanemu koledze wspomnienie pełne czci.

W ś. p. kardynale ks. Puzynie straciła

Chociaż nie brał udziału w obradach naszej Izby, to jednak zmarłem dostojnikowi, którego szlachetny charakter ogólnie był uznany, zachowamy pełną czci pamięć i przyłączamy się do żałoby jego dyecezyan.

Hr. Schönborn postawił wniosek nagły o wybór komisyi gospodarczej, złożonej z 21 członków, która ma obradować w permanencyi i ma rozpatrzeć sprawę drożyźnianą, przekazaną przez Izbę posłów, a ewentualnie wnioski.

Nagłość i treść wniosku uchwalono.

Następnie przekazano komisyi projekty ustaw w sprawie posiadania aparatów do powielania, w sprawie podwyższenia wolnej od egzekucyi części płac, pensyi i t. d., wreszcie w sprawie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych.

Po wyborze komisyi, posiedzenie zamknięto.

### Debaty polityczne.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Prezydent ministrów bar. Gautsch konferował wczoraj w południe z ks. Karolem Schwarzenbergiem, z prezydentem ministrów bar. Beckiem i z prezydentem najwyższego Trybunału sądowego bar. Ruberem. Konferencye te wiążą się z sytuacyą polityczną.

### Ugoda, która niema szczęścia.

**Praga.** (Tel. wł.) „Nar. Listy“ donoszą o nowych wnioskach kompromisowych dr. Baernreithera w sprawie ugody czesko-niemieckiej a mianowicie, by kwestyę językową przy władzach rządowych wciągnięto w elaborat ugodowy, rozstrzygnięcie zaś tej sprawy zastrzeżono Izbie poselskiej.

Twierdzą, że widoki ugody nieco się poprawiły.

### Akcya przeciw drożyźnie mieszkań.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem robót publicznych i ministerstwem skarbu udzieliło „Austryackiemu Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Wiedniu“ przyzwolenia na utworzenie akcyjnego Towarzystwa pod firmą „Akcyjne Towarzystwo budowy małych mieszkań we Wiedniu“, oraz zatwierdziło statuta tegoż.

### Burzliwa inauguracya na politechnice wiedeńskiej.

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Przy sposobności inauguracyi na tutejszej technice przyszło wczoraj przed gmachem techniki do wielkich awantur między policyą a studentami, który mimo wezwań do rozejścia nie chcieli się ustąpić. Policyę cofnięto o godz. 1 w połdnie. Niemieccy studenci śpiewali podczas zajść tych „Die Wacht

### Nie chcą słuchać p. Mahlera.

**Praga.** (Tel. wł.) Stowarzyszenie studentów „Karolina“ zaprotestowało u senatu uniw. niemieckiego przeciwko wykładom b. posła syonistycznego z Galicyi dr. Mahlera, żądając skreślenia jego „veniam legendi“ z powodu iż jego wykłady grożą niemieckiemu charakterowi uniwersytetu.

### Zaślubiny przyszłego następcy tronu Austro-Węgier.

**Schwarzau.** (TBK.) W zamku odbył się wczoraj przed południem ślub arcyks. Karola Franciszka Józefa z ks. Zytą w obecności cesarza, króla saskiego, arcyks. Franciszka Ferdynanda i jego małżonki, wielu arcyksiążąt i arcyksiężniczek oraz członków dworów. Z polecenia papieża dawał ślub majordomus papieski, Bisletti, w asyście wuja narzeczonego, profesora teologii ks. Maksymiliana Saskiego.

**Schwarzau.** (TBK.) Podczas ceremonii ślubnej służyli do mszy obaj młodzi książęta Parma. Przysięgę składali nowożeńcy po francusku. Po mszy wygłosił msgr. Bisletti długą przemowę do nowożeńców, składając im w imieniu papieża najgoretsze życzenia i błogosławiąc. Następnie udzielił majordomus Bislatti apostolskiego błogosławieństwa zebranym.

Na tem zakończyła się uroczystość zaślubin.

O godzinie 1 popoł. odbyło się w zamku śniadanie, cesarz Franciszek Józef wzniósł toast na pomyślność państwa młodych.

**Schwarzau.** (TBK.) Po ślubie cesarz odbył „cercle“, poczem pożegnał się, opuścił zamek i automobilem udał się do St. Aegidi, skąd osobnym pociągiem odjechał do Wiednia.

Król saski, Fryderyk August, z obu synami odjechał automobilem do Wiednia.

Nowożeńcy o godz. 4 po poł. automobilem adjechali do Wartholz koło Reichenau. Wkrótce po ślubie arcyks. Karol Franciszek Józef wystosował do papieża depeszę, w której zawiadamia Ojca św. o dokonanym ślubie i dziękuje za błogosławieństwo i podarki.

# Sprawy zagraniczne.

## Wojna włosko-turecka.

### Konfiskata kontrabandy wojennej.

**Konstantynopol.** (TBK.) Wynajęty przez Towarzystwo tureckie, a pojmany przez Włochów parowiec „Newa“, który już wypuszczono na wolność, przybył do Rewery. Według relacyi kapitana Włosi zabrali 132 pak amunicyi, 7 strzelb i mundury dla żandarmeryi. Na pokładzie było 112 żołnierzy, 7 oficerów i kilkanaście osób cywilnych. Wszystkich jako jeńców przewieziono do Farentu, a potem na Maltę.

### Dalsze zbrojenia Turcyi.

**Konstantynopol.** (Tel. wł.) W portach smyrneńskim, salonickim i beyreuckim, jak również i na innych wybrzeżach postępują gorączkowo zbrojenia, aby je uchronić przed ewentualną napaścią Włochów. Wielką ilość amunicyi i artyleryi wysłano nocnymi pociągami; na zagrożone wybrzeża powołano rezerwy.

Mimo nowych gróźb Włochów żąda publiczna opinia w Turcyi dalszego trwania przy oporze.

### Beduini atakują.

**Rzym.** (Ag. Stefaniego), Telegram iskrowy, który nadszedł wczoraj wieczorem od komendanta korpusu ekspedycyjnego w Cyrenaice Bricciola opiewa: W nocy z 19 na 20 bm. nasze wojska przed Benghasi niepojone były kilkakrotnym atakiem Beduinów. Rano d. 20 bm. miasta obsadzono. Popołudniu odparto atak Beduinów na wieś Sabsi. Wojska wysadzone na ląd są teraz zgromadzono koło Benghasi, opuściwszy wybrzeże koło Giuliano, gdzie odbyło się wylądowanie. Wysadzenie na ląd materyałów wojennych odbędzie się w porcie Benghasi.

Zdaje się, że siły nieprzyjacielskie dnia 19 bm. wynosiły conajmniej 2000 Beduinów, oraz oddział wojsk tureckich. Sądzą, że reszta wojsk tureckich z 12 działami cofnęło się ku płaskowzgórzu.

Straty nieprzyjaciół obliczają najmniej na 200 zabitych, oraz wielu rannych. Z naszych wojsk lądowych rannych jest 7 oficerów i 54 żołnierzy. Jeden oficer, dwóch kaprali i 13 żołnierzy poległo. Straty marynarki podano już pierwej.

### Pogłoski pokojowe.

**Konstantynopol.** (Tel. wł.) Żywo komentują tu pogłoski, że Turcya pod presyą Niemiec i Austro-Węgier ma skłaniać się do zawarcia pokoju. Warunki jego mają być następujące: Trójprzymierze ma zagwarantować Turcyi integralność terytoryalną i utrzymanie pokoju na Bałkanie. Włosi zobowiążą się do udzielenia Turcyi szeregu koncesyi w kwestyi trypolitańskiej, zawarcie pokoju poprzedzi zawieszenie broni. Układy w imieniu mocarstw trójprzymierza prowadzi niemiecki ambasador br. Marschall. Sprawa ta ma być w jak najkrótszym czasie załatwioną (?).

### Przystąpienie Turcyi do „federacyi bałkańskiej“.

**Konstantynopol.** (Tel. wł.) Odnośnie do wiadomości o akcyi trójprzymierza zdradził się jeden z mężów stanu, że Porta traktuje obecnie z Anglią i Rosyą w sprawie przystąpienia do „Federation balcanique“. Zasadą tej federacyi jest „status quo“ na Bałkanie. Pertraktacye w tym kierunku są prowadzone z wielką energią i zdaje się, że rychło doprowadzą do pomyślnego rezultatu.

### Socyaliści włoscy a wojna.

**Konstantynopol.** (TBK.) Dzienniki donoszą, że włoscy socyaliści wystosowali depeszę do socyalistycznych posłów tureckich, w której nazywają wyprawę włoską aferą awanturniczą.

### Olbrzymi pożar w Stambule.

**Konstantynopol.** (TBK.) Od wczoraj g. 6 wieczorem szaleje w Stambule wielki pożar, który wybuchł równocześnie w dzielnicy Bayerid, niedaleko ministerstwa wojny i skarbu i w Kumpaku nad brzegiem jeziora Marmara. Kilkaset domów już zgorzało.

# Powstanie w Chinach.

### Panika.

**Petersburg.** (Tel. wł.) Z Pekinu donoszą tutaj, iż wysocy dostojnicy podnoszą wszyscy swoje depozyta z banków i wyjeżdżają za granicę. Nawet prezydent ministrów i urzędnicy dworscy wycofują swoje kapitały z chińskich instytucyi finansowych, aby je zdeponować w bankach zagranicznych.

Rząd miał zarządzić wstrzymanie ruchu na linii Peking-Mukden.

### Trudności finansowe Chin.

**Pekin.** (B. Reutera) Odbyła się tu konferencya dyplomatów zagranicznych celem zastanowienia się nad sprawą zobowiązań finansowych Chin wobec zagranicy. Chiny prosiły, aby mogły odroczyć raty odszkodowania wojennego. Chiny starają się zaciągnąć pożyczkę.

# Z kraju.

### Ks. Stojałowski na łożu śmierci.

**Kraków.** (TBK.) Wczoraj wieczorem stan chorego ks. Stojałowskiego jeszcze bardziej się pogorszył. Przez cały wieczór do godz. 12 w nocy chory nie odzyskał przytomności. Nastąpiło krwawienie żołądka, co jest oznaką bezpośrednio grożącej katastrofy.

### Zamach samobójczy.

**Kraków.** (TBK.) Stefan Kaufman, lat 23, uczeń Akademii Sztuk pięknych, popełnił zamach samobójczy, strzelił sobie mianowicie w prawą skroń. Ciężko rannego w stanie beznadziejnym odwiozło pogotowie do szpitala. Powód samobójstwa nieznany.

# Różne.

### Wybuch w kopalni.

**Paryż.** (Tel. wł.) W kopalni węgla w Sain Etienne nastąpił 18. b. m. wybuch gazów, którego ofiarą padło życie 26 robotników. Oprócz tego wydobyto więcej niż 30 robotników w stanie nieprzytomnym. Między zabitymi jest też jeden inżynier. Powód katastrofy nieznany.

**Caltanisetta** (TBK.) W pobliskiej kopalni siarki nastąpił wybuch gazów i w następstwie pożar. Akcya ratunkowa była niemożliwa. W czasie eksplozyi było w kopalni 20—30 robotników, z pewnością wszyscy zginęli. Dwaj dozorcy, którzy z poświęceniem brali udział w akcyi ratunkowej, zginęli.

**Caltanisetta.** (TBK.) Okazuje się, że w kopalni znajdowało się w czasie katastrofy 44 robotników. Uchodzi za rzecz pewną, że wszyscy zginęli.

### Echa zamachu na Stołypina.

**Petersburg.** (Tel. wł.) Były szef ochrany kijowskiej Kuliabko zgłosił się sam do władz.

### Dyplomatyczno-kryminalna afera.

**Oran.** (TBK.) Aresztowano tu wice-konsula francuskiego, Lorgau z Udżdy, kapitana człowego i komisarza francuskiego, za różne malwersacye.

### Wypadek podczas ćwiczeń floty angielskiej.

**Londyn.** (TBK.) Dzienniki donoszą, że d. 17. b. m. okręt wojenny „Hindostan“, na którym znajdował się książę Walii w czasie ćwiczeń w strzelaniu koło Portland został trafiony granatem nienabitym z dreadnoughtu „Colossus“. Nikt nie został zraniony. W chwili wypadku książę znajdował się pod pokładem. Granat uszkodził tylny pokład okrętu.

### Wojowniczy nastrój w Chile.

**Londyn.** (TBK.) Dzienniki donoszą z S. Jago de Chile, że rząd powołał 7.000 ludzi na ćwiczenie w okręgach granicznych i że zarządził mobilizacyę floty, aby okazać państwu Peru, że Chile jest uzbrojone.

**Ustąpienie serbskiego ministra wojny.**

**Belgrad.** (TBK.) Minister wojny Stepanowicz zamierza podać się do dymisyi.

## Depesze Ekonomisty.

—

**O ochronę austr. przemysłu zapałkowego.**

**Wiedeń.** (Tel. wł.) Posłowie Einspinner, Urban i tow. wystosowali pod adresem ministra skarbu zapytanie, jakie zarządzenia zostały lub też mają być wydane, aby austryacki przemysł zapałkowy uchronić przed szkodami, które spowoduje fakt, że ustawa o zakazie używania białego i żółtego fosforu do fabrykacyi zapałek wchodzi w Austryi w życie już z dniem 1. stycznia r. 1912, na Węgrzech zaś dopiero 1. stycznia 1913. Poseł Einspinner i tow. zapytują, jakie wogóle zarządzenia są planowane, aby austryacki przemysł zapałkowy, zwłaszcza mniejsze fabryki i robotników tamże zajętych uchronić przed szkodami, spowodowanemi przez tego rodzaju ułożenie sytuacyi.

# KRONIKA

—

**We wszelkich sprawach redakcyjnych należy zwracać się wprost do dra Rogera Battaglii, który przyjmuje w redakcyi od godz. 8—11 rano.**

**Lokal klubu „Polskiego stronnictwa demokratycznego" znajduje się obecnie przy ulicy Sykstuskiej l. 21, l. piętro. Sekretaryat urzęduje codziennie od godz. 6 do 8 wiecz.**

—

**Kalendarzyk:**

Dziś, niedziela (22. paźdz.): Rzym.-kat. Korduli panny Gr.-kat. Jakowa Ap.

Wschód słońca o godz. 5·58 rano, zachód o godz. 4·20 popołudniu.

**Prognoza na dziś.** W Galicyi wschodniej i zachodniej: Pogodnie, ciepło, mierny wiatr, stan niepewny.

**Repertuar Teatru Miejskiego.**

W niedzielę o godz. pół do 4-ej popoł.: „Rozbitki", komedya w 4 aktach Józefa Blizińskiego.

W niedzielę o godz. pół do 8-ej wiecz. po raz 5-ty w bież. sezonie „Gejsza", operetka japońska Sidney Jonesa.

W poniedziałek o godz. 3. popoł.: „Łucya z Lammermooru", opera w 3 aktach Donizettiego". 1-szy występ włoskiej opery dziecięcej.

W poniedziałek 23. b. m.: Jubileusz Adolfa Walewskiego.

**Na szkoły kresowe:** Zamiast przesyłania telegramów gratulacyjnych z okazyi ślubu prof. L. Wołowicza z p. M. Zwisłocką złożyli na rzecz Macierzy Szkolnej księstwa Cieszyńskiego znajomi i przyjaciele nowożeńców razem 261 K 20 hal.

Zarząd Główny Macierzy Szkolnej składa serdeczne podziękowanie Nowożeńcom za ich szlachetną inicyatywę, PT. Ofiarodawcom za łaskawe datki.

**Mianowania.** Rada szkolna krajowa nadała dr. Arnoldowi Bollandowi, profesorowi szkoły realnej w Tarnopolu, przydzielonemu do Akademii handlowej w Krakowie i Witoldowi Zygmuntowi Skalskiemu, nauczycielowi kontraktowemu w tejże Akademii, posady nauczycieli w tymże zakładzie.

**Nadanie stypendyów.** Na przedstawienie Banku austro-węgierskiego w Wiedniu nadało c. k. Namiestnictwo na rok szkolny 1911 i 1912 stypendya po 180 K z fundacyi jubileuszowej tego Banku im. Cesarza i Króla Franciszka Józefa I.: Bronisławowi Geschöpfowi i Wiktorowi Ludwigowi, uczniom III. klasy Akademii handlowej we Lwowie.

**Wiceprezydent krajowej Dyrekcyi skarbu,** dr. Stanisław Szlachtowski, wyjeżdża jutro, w niedzielę, w sprawach urzędowych do Wiednia, wskutek czego będzie udzielał audyencyj dopiero począwszy od 30. b. m.

**Czytanie bajek i powiastek** przez znakomitego recytatora p. Czesława Krzyżanowskiego odbędzie się dziś w sali „Sokoła", przy ul. Zimorowicza od godz. 3 do 4 popoł.

**Zwłoki noworodka.** W pociągu stanisławowskim, przybyłym do Lwowa znaleziono w wagonie III. kl. porzucone zwłoki noworodka, podrzucone przez jakąś kobietę.

Po zbadaniu oddano zwłoki do instytutu medycyny sądowej. W sprawie tej wdrożono dochodzenia.

**Wiec w sprawie małego formatu cegły** odbył się wczoraj wieczorem w lwowskiej sali ratuszowej, Przewodniczyli pp. radca Zacharyewicz i wł. cegielni, Reiss. Referował inż. Z. Ciesielski. W obradach uczestniczyli delegaci kilku miast wschodnio-galicyjskich, oraz lwowski świat techników budowlanych. Po wysłuchaniu referenta zabierali głos liczni mowcy, którzy wzmocnili jeszcze argumenty p. Ciesielskiego na rzecz małego formatu cegły, poczem uchwalono jednomyślnie rezolucyę, polecającą prezydyum wiecu wdrożenie wszelkich potrzebnych kroków u rządu, Koła polskiego, Izby handlowo-przemysłowej i Rady m. Lwowa, celem rychłego uzyskania zmiany ustawy budowlanej, w kierunku dopuszczenia małego formatu cegły, jako tańszej, lepszej i hygieniczniejszej.

**Podrożenie drzewa w opale miejskim.** Z dniem jutrzejszym podrożeje znów drzewo, sprzedawane w zarządzie gminy m. Lwowa, czyli w t. zw. „tanim" (!) opale. Centnar drzewa kosztuje od poniedziałku 1 kor. 35 halerzy.

Najoryginalniejszym jest powód tego nowego podrożenia drzewa. Oto mianowicie gmina m. Lwowa, która miała drzewo zakontraktowane u dostawców prywatnych po 170 kor. za wagon, obecnie bierze kilkadziesiąt wagonów po 210 koron... od gminy m. Lwowa, jako właścicielki lasów w Bryńcach zagórnych, niedaleko Lwowa.

Tym razem więc miejski opał może narzekać na zdzierstwo — gminy m. Lwowa.

**Rozwydrzenie.** Akuszerka, której nazwiska wymieniać nie chcemy, doniosła wczoraj po icyi, że jadąc 13 bm. nocą od chorej, kazała się dorożkarzowi nr. 211 wieść na ul. Mochnackiego. Dorożkarz jednak, którym jest znany awanturnik Szczepan Skrobecki zamiast do domu zawiózł ją za rogatkę Łyczakowską, i tam w bestyalski sposób zgwałcił ją w lesie, przyczem obchodził się z nią tak brutalnie, że biedna kobieta przez kilka dni leżała chora.

Skrobeckiego, który jest woźnicą u swego ojca, aresztowano. Będzie on za swój czyn odpowiadał przed sądem.

MAURYCY LEBLANC.

# GRANICA.

POWIEŚĆ.

Z francuskiego tłumaczyła Zofia Habdankówna.

—

— Jakto? — zapytał Morestal, drżąc z oburzenia.

— Twoja pewność nie jest niezłomna.

— Skąd wiesz o tem? Jeśli się oskarża, trzeba dowieść winy.

— Ja nie oskarżam, ja przedstawiam osobiste wrażenie.

— Osobiste wrażenie! Cóż ono może mieć za znaczenie wobec siły faktów? A to, co ja przedstawiam, to są fakty, niezbite fakty.

— Fakty, których nie jesteś sam pewny, ojcze. Przypomnij sobie, jak to w piątek, gdy po raz setny przebiegałeś ze mną drogę graniczną, zawołałeś nagle: „A jeżeli się omyliłem? A jeżeli w rzeczy samej zboczyliśmy na prawo! A jeżeli się omyliłem!"

— Przesadny skrupuł! Wszystkie moje czyny, wszystkie moje spostrzeżenia...

Filip przerwał staruszkowi:

— Ale jeżeli byłeś ojcze tak pewny, w jakim celu tyle razy przebiegałeś tę drogę?

— Jeszcze raz powtarzam: nie wątpiłem ani przez jedną sekundę, że zostaliśmy zatrzymani na ziemi francuskiej.

— Sądzisz, że nie wątpiłeś mój ojcze! Wierzysz ślepo w swą pewność. Wierzysz w to, bo nie patrzysz jasno. W duszy twojej panuje jedno wielkie uczucie, które unosi się nad wszystkiemi twemi myślami i czynami... uczucie cudne, godne podziwu, które jest twoją wielkością. Uczucie to, to jest miłość ojczyzny. Zdaniem twojem Francya powinna mieć zawsze słuszność i bez względu na to, co by miało stąd wyniknąć sądzisz, że byłoby hańbą dla niej przyznać się, że nie miała słuszności.

W tym to stanie umysłu zeznawałeś przed sędzią. I ten to właśnie stan umysłu racz pan, panie ministrze, mieć na względzie.

— A ja — wybuchnął Morestal — oskarżam cię, że jesteś pod wpływem jakichś wstrętnych, ohydnych idei, które każą ci występować przeciw własnemu ojcu i przeciw własnej ojczyźnie.

— Moje idee nie wchodzą tu w rachubę.

— Twoje obecne postępowanie jest stanowczo wynikiem twoich przeklętych idei. Jeżeli ja zbyt kocham Francyę, to ty zbyt zapominasz o obowiązkach, jakie masz względem swej ojczyzny.

— Kocham swój kraj równie silnie, jak ty mój ojcze, a może i silniej! To miłość dla niego wzrusza mnie nieraz do łez, gdy myślę, czem ona była i czem jest ta moja piękna, wspaniała, mądra i wielka ojczyzna. Kocham ją, bo jest matką wszystkich wielkich idei. Kocham ją, bo jej język jest najjaśniejszy i najwspanialszy ze wszystkich języków świata. Kocham ją, bo zawsze idzie naprzód, nie zważając na żadne grożące jej niebezpieczeństwa. Kocham ją, bo jest zawsze wesoła, żywa, zawsze pełna nadziei i złudzeń, bo jest uśmiechem świata... Ale zdaje mi się, że chwała jej nie zmniejszyłaby się, gdyby przyznała się, że jeden z jej agentów został aresztowany o dwadzieścia metrów na prawo od granicy.

— Ale w jakim celu miałaby to przyznać, jeżeli to jest nieprawdą? — zapytał staruszek.

— W tym celu, by utrzymać pokój.

— Pokój! Oto mi wielkie słowo! — zaśmiał się złowrogo staruszek. — Pokój! A więc i ty już jesteś zatruty tegoczesnemi teoryami! Pokój! choćby za cenę hańby, nieprawdaż?

— Pokój, choćby za cenę ofiary z własnej miłości.

— To hańba.

— Ależ nie, nie — zawołał Filip uniesiony. — To chwała narodu wznieść się ponad te wszystkie nędzne sprawy. A Francya godną jest tego. Nie zdajesz sobie sprawy ojcze, że od czterdziestu lat, od tej strasznej daty, od tej przeklętej wojny, której wspomnienie nie opuszcza cię ani na chwilę i zamyka ci oczy na rzeczywistość, powstała nowa Francya, której oczy otworzyły się na inne prawdy, Francya, która chciałaby zapomnieć o przeszłości, pozbyć się resztek barbarzyństwa i wyzwolić się z praw krwi i wojny. Nie może jeszcze uczynić tego natychmiast, ale dąży ku temu ideałowi całą swą siłą młodzieńczą i całym swym zapałem i głębokiem przekonaniem. I dwa razy już w ciągu lat dziesięciu — w głębi Afryki w zatargu z Anglią, w Marokko w zatargu z Niemcami — dwa razy odniosła zwycięstwo nad instynktem barbarzyńskim.

— Wspomnienie hańby, które wywołuje rumieniec wstydu na twarzach uczciwych Francuzów!

— Wspomnienie chwały, które napełnia nas dumą! Nadejdzie dzień, że Francya, ten kraj nie znający uczucia strachu, który zawsze w chwilach tragicznych swej historyi załatwiał swe spory według starego zwyczaju barbarzyńskiego, z mieczem w ręku, wzniesie się na podobną wyżynę cywilizacyi, że wszystkie zatargi będzie załatwiać pokojowo.

— Słowa! słowa! — przerwał staruszek. — Ta teorya pokoju za wszelką cenę, to kłamstwo, które usiłujesz mi narzucić!

(C. d. n.)

**Krajowa Rada zdrowia** odbyła w dniu 7 października 1911 dziewiąte posiedzenie, na którem następujące sprawy były przedmiotem obrad, względnie uchwał: 1. Przedłożono opinię w sprawie projektu kanalizacyi Krynicy zdroju. 2. Wydano opinie w sprawie podwyższenia taks leczenia w szpitalach powszechnych w Jaśle, w Stryju, Rzeszowie i Złoczowie. 3. Wydano orzeczenie co do urządzenia prywatnego grobowca przy kościele parafialnym w Szaflarach w powiecie nowotarskim. 4. Przedstawiono kandydata na posadę docenta hygieny i somatologii w seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie. 5. Powzięto uchwałę w sprawie utworzenia okręgu sanitarnego w Żółtańcach, w pow. żółkiewskim.

**Zagadkowy trup.** Dnia 27./9. 1911 w południe zmarła w stodole Jana Leszczyszyna, gospodarza zam. w Twierdzy pow. Gródek Jag. — kobieta nieznanego nazwiska i pochodzenia, około 40 lat licząca, wzrostu średniego, o włosach czarnych, twarzy okrągłej, z zawodu prawdopodobnie kramarka, gdyż znaleziono przy niej znaczniejszą ilość różnych dewocyonaliów, jak obrazki święte, książeczki do modlenia, medalioniki etc.

Jakiekolwiek wiadomości, któreby posłużyć mogły do stwierdzenia tożsamości osoby zmarłej należy podać do wiadomości c. k. posterunkowi żandarmeryi w Twierdzy.

**Zgubiono**: Na głównej poczcie pugilares z kwotą 8 kor.; — zegarek oksydowany z łańcuszkiem; — zegarek złoty damski wysadzany brylancikami z długim łańcuszkiem złotym.

**Znaleziono**: Legitymacyę robotnika Rudolfa Zapletala; — zegarek damski złoty.

**Zmarli 21. października 1911**: Weintraub Chane, żebraczka, l. 68; Sommer Marek, aplikant Wydziału krajowego, l. 29; Leder Bine, córka krawca, 2 lata 6 mies.; Czajka Anastazya, żona dozorcy domu, l. 47; Rzepka Michalina, córka konduktora c. k. kolei, 2 tygodnie; Humenny Dmytro, furman, l. 26; Schorr Estera, b. zajęcia, l. 64; Kozik Stefan, wyrobnik, l. 53; Harasym Józef, b. zajęcia, l. 24; Danyluk Kostanty, zarobnik, l. 54; Dicker Róża, żona lakiernika, l. 36; Haner Majer, zarobnik, l. 59; Singer Małki płód nieżywy; Zaganiarz Kazimierz, syn woźnego, 1 rok.



**NADESŁANE.**

Artykuły i notatki w tym dziale zamieszczone nie pochodzą od Redakcyi.



## Sprawozdania giełdowe i towarowe.

### Cukier.

**Wiedeń**, 21. października 1911. Za 100 kg. płacono 40·40—40·50, 29·20—29·30.

### Spirytus.

**Wiedeń** 21. paździer. 1911 (telefon własny.) Za towar skontyngenowany z dostawą natychmiastową za 100 Hl. płacono 62·50 do 63·50.

Tendencya bez zmiany.

### Ropa.

**Ceny ropy targu lwowskiego** z dnia 20 paździer. 1911 r.

Wszystko za 100 kg. netto.

Sprawozdanie zaprzysiężonego senzala, Alfonsa Gostkowskiego, Lwów, Pasaż Hausmana l. 1., telefon Nr. 1059

Ceny podane w halerzach za 100 kg. loco cysterna-stacya Borysław, zamknięcie notowań godz. 5 pop.

**A) Ceny ropy związku producentów**

(Wedle podania Związku):

Związek żąda za prompt: po —·—

Ostatnia transakcya Związku —·—.

**B) Ceny ropy pozazwiązkowej.**

| | |
|---|---|
| Waluta (termin dostawy): | |
| „ 31. października | 382—383. |
| „ 30. listopada | 387—388. |
| listopad-grudzień-styczeń | 389—393. |
| grudzień-styczeń-luty | 394—398. |
| Rok 1912 | 399—410. |

Tendencya. Na targu zawarto wiele tranzakcyi na prompt i na listopad w granicach cen wyżej podanych. Dalsze terminy i roczny szlus podano przypuszczalnie. Poszukiwanie za ropą wielkie. Usposobienie targu bardzo silne.

### Zboże.

**Budapeszt** dnia 21. paździer. 1911. (Tel. wł.) Pszenica na październik od 11·91 do 11·92. Pszenica na kwiecień 12·10 do 12.11. Żyto na październik od 10·38 do 10·39. Żyto kwiecień od 10·52 do 10·53. Owies na październik od 9·50 do 9·51. Owies na kwiecień od 9·69 do 9·70. Kukurudza na maj od 8·61 do 8·62.

Oferty na pszenicę: mierne.
Chęć kupna: mierna.
Usposobienie: słabe.
Pogoda: piękna.

### Kursy giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń, dnia 21. października

**Losy a) procentowe:**

Austryackiego Zakładu kred. i oblig. p. z r. 1880 3 proc. 297·—. Austr. Zakł. kred. z b. op. z r. 1889 3 proc. 271 75 Tow. żeglugi na Dunaju 100 k. 4 m. zł. proc. 352·—. Węgiersk. Banku hip. po 104 zł. 4 proc. 249·— Pożyczka serbska norm. po 100 fr. proc. 122·75

Losy b) bezprocentowe:

Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 35·25. Zakładu kred. dla handlu i przemysłu po 100 zł. 495·—. Clary zł. 40 m. k. 230·—. Losy m. Krakowa 20 zł. 97·—. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 82·—. Palffy 40 zł. m. konw. 72·50. Czerwonego krzyża austr. tow. 10 zł. —·—. Czerwonego krzyża węg. tow. 5 zł. 46·—. Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 76·50. Salma 40 zł. m. k. 275·—. Tureckie oblig. prem kolejowe 400 fr. per cassa 234·25. Tureckie oblig. prem. kolejowe 400 fr. per medio 236·25. Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 503·—.

**Berlin**, dnia 21 października Banknoty austryackie 84 85 Spirytus —·—.

**Paryż**, dnia 21 października Trzyprocentowa renta 94·45 mąka 31 85

**Frankfurt** dnia 21 października. Austr. kred. 199·50. Koleje państwowe 154 75, Disconto —·—. Laura —·—. Losy tureckie 185·20.

**Berlin**, dnia 21 października (Giełda popoł.) 4 proc. węg. renta złota —·—. Węg. renta koronowa —·—. Austryackie akcye kredytowe 209·75. Staatsbahny 159·87. Lombardy 19·75, Disconto Comandit 198·50. Ruble 216·10.

Tendencya silna.

**Frankfurt**, dnia 21 października Wczorajsza giełda wieczorna: Austryacka renta papierowa —·—. Austr. renta srebrna 96.80. Austr. renta złota 93·35. Austryackie akcye kredytowe 199·75. Staatsbahny 154·75. Lombardy 184·59 proc. anstr. renta kor. 93·—.

Tendencya silna.

### Zamknięcie giełdy wiedeńskiej.

**Wiedeń**, dnia 21. października 1911.

Dziś o godzinie 2·30 popołudniu notowano:

Akcye austr. Zakładu kredyt. 638·—. Akcye węgierskiego Zakładu kredyt. 832·—, Akcye Anglobanku 322 50 Akcye Unionbanku 616·— Akcye Landerbanku 540 75 Akcye Bankvereinu 537·—, Akcye Bodencredit 1276·— Akcye galic. Banku hip. 684·—, Akcye Praskiego Banku kredytowego 711·— Akcye kolei państwowych 728·—, Akcye kolei południowej 109·50, Akcye kolei północnej 5000 do —·— Akcye kolei czerniow. —·—, Akcye Alpiny, 821·25, Akcye Rima Muranyi 693·75, Akcye Prag. Towarz. żel. 2735·—, Akc. Fabryki broni 740·—, Akcye tureckie tytoniowe 312·00, Akcye galic. karp. Tow. naftow. 726·— Oblig. węg. indemn. 90·70 Renta majowa 91 30 Austr. Renta koron. 91 30, Węg. Renta koronowa 90·70, 56-let. Listy Tow. kred. ziemsk. 91·95, 4% Listy Banku hipot. 93·30, 4½% Listy Banku hip. 99·40, 5% Listy Banku hipot. 110·—, 4% Listy Banku kraj. 92·50, 4½% Listy Banku kraj. 99·— 4% Obligacye propinac. 98.30, 4% Galic. pożyczka kraj. z 1893 r. 92·90, 4% pożyczka miasta Lwowa 91·85, 4% Pożyczka miasta Krakowa 90·25 Losy tureckie 236 75 Marki 117 80 Ruble 255·—, Rosyjska 5% renta z 1906 r. 103·30, Akcye Skoda 674·—. Galic. Bank. kred. ziemski 99·25. Powsz. Bank depozytowy 538·—

Usposobienie bez ochoty, przy końcu ustalone z powodu pokojowych paryskich pogłosek o Marokku.

### Zamknięcie giełdy berlińskiej.

**Berlin** 21/10 1911. Przy zamknięciu dzisiejszej giełdy notowano: Kredyty 199·50 Staatsbahny 155 12, Disconto Comandit 184 87, Berlin Tow. handl. 164 12, Laura 163 — Bohumery 222 25, Kolej połudn. wschodnio-pruska —·— Ruble za got. 216 55, Kolej warsz.-wied. 197 50, Kolej morza śródziemnego —·—, Kolej Merydyonalna 116·—, Losy tureckie 159·25 Renta włoska —·—, „Harpener“ kopalnia węgla 174·50 Kolej Marienburg-Mławka —·—, Konsolidacye —·—, Lombardy 19·87, Kolej Henry 144·12, Niemiecki Bank narodowy 123·12, Kanada Proferred 223·—, Akcye żeglugi hamburgskiej 130·62, Kurs warszawski —·—, Huta „Donnersmark“ 299 50, 3 i pół prc. renta rosyjska z r. 1894 —·—, 3·8 prc. renta rosyjska —·—, 4 prc. renta rosyjska z r. 1902 90·12, 4 i pół proc. renta ros. z r. 1905 100·20, Rheinische Stahlwerke 152·50, Gelsenkirchen 179·25

Pismem kieruje: KOMITET REDAKCYJNY. Odpowiedzialny redaktor: JERZY KONARSKI.
Wydawca: Spółka Wydawnicza „Gazety Wieczornej“. Drukiem Artura Goldmana, Lwów, Sykstuska l. 19.—Tel. 305.